

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Konserwacja papieru : zagadnienia chemiczne - recenzja

Author: Agnieszka Bangrowska

Citation style: Bangrowska Agnieszka. (2014). Konserwacja papieru : zagadnienia chemiczne – recenzja. "Nowa Biblioteka" Nr 2 (2014), s. 192-193

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

RECENZJE I OMÓWIENIA

Nowa Biblioteka
Nr 2 (15), 2014

Agnieszka Bangrowska

Zakład Bibliotekoznawstwa

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

Uniwersytet Śląski w Katowicach

e-mail: agnieszka.bakalarz@us.edu.pl

**KONSERWACJA PAPIERU : ZAGADNIENIA CHEMICZNE / WŁADYSŁAW
SOBUCKI. – WARSZAWA : MINISTERSTWO KULTURY I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO : BIBLIOTEKA NARODOWA, 2013. – 215, [1] s. : IL.
(W TYM KOLOR.) ; 26 CM. – ISBN 978-83-7009-747-9**

Książka Władysława Sobuckiego adresowana jest do studentów konserwacji i restauracji dzieł sztuki, konserwatorów, specjalistów z innych dziedzin, którzy na co dzień zajmują się konserwacją i restauracją zbiorów, oraz do nauczycieli akademickich prowadzących przedmioty związane z ochroną i konserwacją zbiorów, chemią książki, podstawami mikrobiologii itp. Należy wyjaśnić, iż książka powstała na bazie wykładów i ćwiczeń, które autor prowadził dla studentów specjalności konserwacja starych druków i grafiki na Wydziale Sztuk Pięknych w Warszawie, w dwóch blokach tematycznych: wiedza o papierze i chemia konserwatorska.

Publikacja *Konserwacja papieru. Zagadnienia chemiczne* składa się z trzynastu rozdziałów, z których pierwsze pięć ma charakter poglądowy (dotyczy papieru i jego wytworów), natomiast osiem kolejnych posiada już aspekt czysto praktyczny. Opisano w nich metody oraz aparaturę stosowaną do konserwacji i restauracji papieru. W rozdziałach wprowadzających w zagadnienia papieru podano podstawową wiedzę z zakresu chemii konserwatorskiej i nauk pokrewnych oraz informacje o właściwościach chemicznych i fizycznych celulozy, ligniny, hemicelulozy – jako głównych składników włókien roślinnych, a ponadto procesy powstawania papieru ręcznie czerpanego i maszynowego, jego skład i dodatki masowe. Na stronie 33. zauważalny jest błąd w nazwie związku chemicznego (siarczan glinu), ponieważ od 2005 r. obowiązuje system Stocka, będący systemem pośrednim pomiędzy nazewnictwem systematycznym IUPAC sprzed

roku 2005 a nazewnictwem tradycyjnym, które w publikacji zastosowano. W książkach tego typu należy jednak aktualizować zasady nomenklatury chemicznej, które ustala Komisja Nazewnicza IUPAC (Międzynarodowa Unia Chemii Czystej i Stosowanej). Według IUPAC obowiązuje system nazewnictwa systematycznego, czyli siarczian (VI) glinu. Również na tej stronie znalazł się błędny zapis formy kationów i anionów w równaniu reakcji jonowej: znak ładunku zapisuje się za wartością liczby, czyli Al^{3+} .

W dalszej części publikacji omówiono właściwości papieru, takie jak gramatura, grubość, stopień zaklejania, odczyn papieru, właściwości wytrzymałościowe i optyczne z uwzględnieniem aparatury do ich wyznaczania oraz warunki przechowywania zbiorów, co jest bardzo ważnym elementem w pracy bibliotekarzy, archiwistów itp. W rozdziale trzecim przedstawiono natomiast wewnętrzne i zewnętrzne czynniki wpływające na proces starzenia się papieru; bardzo trafnie uwzględniono niewłaściwe metody i materiały stosowane w konserwacji. W rozdziałach czwartym i piątym dokonano natomiast klasyfikacji atramentów i farb drukarskich, klejów i żywic. Zwrócono uwagę na ich skład chemiczny i budowę; rozważano także aspekty postępowania w przypadku wżerów atramentowych. W rozdziałach od szóstego do trzynastego zaprezentowano najbardziej aktualne metody, aparaturę i środki chemiczne stosowane do celów konserwacji i restauracji. Na końcu każdego rozdziału autor podał bogatą i najnowszą literaturę, do której czytelnik może się odnieść w celu pogłębienia wiedzy i umiejętności.

Omawiana tu książka jest godna popularyzacji. Wzbogaca bowiem obszar wydawnictwa na temat konserwacji i restauracji zabytków książkowych. Czytelnik dzięki prezentowanej książce W. Sobuckiego ma możliwość skonstatowania, dlaczego papier, atrament czy klej ulegają zniszczeniu, i jak zahamować proces ich starzenia się. Pisana językiem komunikatywnym, jej odbiorcom dostarcza nie tylko potrzebnych wiadomości, ale także sporo przyjemnych chwil podczas lektury.